

12. Хоминч И.П. Финансовая стратегия компаний : научное издание / И.П. Хоминч. – М. : Изд-во Рос. экон. акад., 1998.
13. Беллман Р. Может ли машина мыслить? / Р. Беллман // Проблема современной кибернетики ; пер. с англ.. – М. : Знание. – 1975. – С. 30-31.
14. Ильшева Н.Н. Финансовая стратегия организации : понятие, содержание и анализ / Н.Н. Ильшева, С.И. Крылов // Финансы и кредит. – 2004. – № 17.
15. Финансовый менеджмент : учебник ; под ред. А.М. Ковалевой. – М. : Инфра-М, 2002.
16. Баранов В.В. Финансовый менеджмент. Механизмы финансового управления предприятием в традиционных и наукоемких отраслях : учебное пособие / В.В. Баранов. – М. : Дело, 2002.
17. Комаров А.В. Стратегия исполнения обязательств предприятия по оплате товаров (работ, услуг) в условиях дефицита денежных ресурсов / А.В. Комаров // Финансовый менеджмент. – 2003. – № 2. – С. 49.
18. Веснин В.Р. Менеджмент : учебник / В.Р. Веснин. – М. : Проспект, 2004.

С.В. Цюцюпа

аспірант,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

Класифікація інформації та способи її відображення для використання в діяльності підприємства

У статті розглянуто сутність інформації, її значення в економічній безпеці підприємства, підходи до класифікації інформації за різними класифікаційними ознаками. Систематизовано способи відображення інформації для використання її в діяльності суб'єктів господарювання.

В статье рассмотрена сущность информации, ее значение в экономической безопасности предприятия, подходы к классификации информации по различным классификационным признакам. Систематизированы способы отображения информации для использования ее в деятельности субъектов хозяйствования.

The article describes the essence of information, its significance in enterprise economical security as well as approaches to the classification of information according to different classification attributes. Methods of information representation for using in business entity activity are systematized.

Ключові слова: інформація, економічна безпека, відображення інформації, класифікація інформації.

Постановка проблеми

Господарська діяльність здійснюється в різних сферах економіки та безпосередньо пов'язана з використанням різноманітної інформації, оскільки без її необхідного обсягу та якості неможливо забезпечити розвиток підприємства на основі високотехнологічного виробництва, ефективних методів організації праці. У сучасних умовах розвитку ринкових відносин в економічній сфері інформація є своєрідним товаром, який може забезпечити зростання або зниження рівня економічної безпеки підприємств. Зважаючи на це, будь-яка інформація має попит, але відсутність єдиного підходу до трактування сутності та класифікації інформації ускладнює процеси управління нею, а отже, унеможливорює гнучкий контроль за впливом інформаційних потоків на рівень економічної безпеки підприємств.

Інформація виступає одним із найважливіших ресурсів у діяльності сучасних суб'єктів господарювання, а для деяких – головним. Використовується вона на різних етапах управління економічною безпекою в різних формах. Необхідно правильно визначити, яка саме інформація потрібна для належного управління економічною безпекою та в якому вигляді вона повинна бути. Так, будь-яка система обліку потрібна для отримання певного об'єму інформації в тій чи іншій формі. Податковим службам потрібні відомості про нараховані податкові платежі, правильність використання бази обчислення податків, методів їх нарахування, зрештою, про їх сплату. Кредиторам потрібна інформація про здатність підприємства виконати взяті на себе фінансові зобов'язання. Керівництво підприємства зацікавлене в своєчасних, коротких і зрозумілих звітах про вартість вкладень, динаміку загальних фінансових показників діяльності підприємства, випуск продукції, поточні суми активів, прибутку. Менеджери, крім майже всього перерахованого, потребують інформації, здатної допомогти їм в ухваленні рішень, контролі за ефективністю процесів відтворення та регулюванні управлінської діяльності. До такої інформації, наприклад, можна віднести ціни продажу, рівень націнки, витрати на виробництво, якість випуску продукції, попит, рентабельність кожного виду товарів, що випускаються підприємством. Наявність класифікаційних ознак дає можливість визначити перелік даних, що беруть участь у забезпеченні економічної безпеки, ефективніше управляти інструментами забезпечення, зважаючи на що актуальною є проблематика дослідження класифікаційних підходів до інформації та особливостей її представлення в економічній діяльності підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Визначення деяких аспектів інформаційного середовища діяльності підприємств висвітлено на законодавчому рівні. Дослідженню визначення сутності інформації та її класифікації присвячено значну кількість праць учених, серед яких: А.І. Берлач [1], Т.Г. Васильців [2], І.С. Задорожний [2], М.І. Зубок [4], А.В. Зайцев [8], О.М. Ляшенко [5], Г.В. Козаченко [5], Г.В. Осовська [6], О.А. Осовський [6], В.П. Пономарьов [5], Є.В. Позднішев [8], П.М. Сенге [7], Е.В. Чергинець [8] І.Л. Шевченко [9] та інші. У працях цих авторів висвітлено сутність інформації, зокрема з точки зору інформаційної безпеки підприємств, сформульовано підходи до класифікації інформації. Значна кількість авторів пропонує своє бачення трактування сутності інформації, що ускладнює процес управління нею при регулюванні рівня економічної безпеки суб'єктів господарювання.

Інформація є сукупністю відомостей чи знань. На думку авторів Е.В. Чергинеця, А.В. Зайцева, Є.В. Позднішева інформація в широкому розумінні – результат відображення одного об'єкта в іншому, що використовується в подальшому для формування управлінських впливів [8, с. 21]. У практичному розумінні інформація – це відомості про осіб, предмети, факти, події, явища або процеси безвідносно до форми їх подання [1].

У свою чергу, на думку колективу авторів Г.В. Козаченко, В.П. Пономарьова, О.М. Ляшенко, економічна інформація – це сукупність цифр, фактів, відомостей та інших даних, які переважно кількісно відображають суспільно-економічні явища та процеси. Вона містить дані соціально-економічного планування та прогнозування, фінансових планів, первинного, оперативного й бухгалтерського обліку, статистичної звітності, економічного аналізу тощо [5]. Економічну інформацію класифікують за фазами, стадіями та циклами відтворення, сферами економіки, ресурсами, що використовуються, факторами виробництва тощо [5].

У своїх працях О.А. Осовський інформацію, що використовується в управ-

лінні, у тому числі службою економічної безпеки підприємств, класифікує за різними ознаками [6]:

1) за формою відображення – візуальна (графіки, таблиці, табло тощо), аудіоінформація (сприймається на слух завдяки звукозапису), аудіовізуальна (поєднує інформацію у формі зображення та звуку);

2) за формою подання – цифрова, буквена та кодована;

3) за порядком виникнення – первинна та похідна;

4) за характером носіїв інформації – документована та недокументована;

5) за призначенням – директивна (розпорядча), звітна та довідково-нормативна;

6) за напрямом руху – вхідна та вихідна;

7) за стабільністю – умовно-перемінна, умовно-постійна;

8) за способом відображення – текстова (алфавітна, алфавітно-цифрова) і графічна (креслення, діаграми, схеми, графіки);

9) за способом обробки – така, що піддається і що не піддається механізованій обробці.

Залежно від функції, яку виконує інформація в управлінському циклі, вона буває розпорядчою, зворотного зв'язку, запам'ятовуючою тощо [6].

Як стверджує А.І. Берлач, у процесі управлінської діяльності в забезпеченні економічної безпеки підприємства використовують науково-технічну, адміністративно-правову, метеорологічну, агробіологічну та інші види інформації [1]. Наукову інформацію, у свою чергу, поділяють на економічну, соціально-політичну, ідеологічну тощо [1]. Найбільшу питому вагу в загальній кількості інформації при забезпеченні економічної безпеки підприємства мають економічні дані [7; 9].

Не вирішені раніше частини загальної проблеми

Незважаючи на велику кількість досліджень у цій сфері, недостатньо систематизовано існуючі підходи у класифікації інформації та способи її відображення у підприємницькій діяльності. При цьому вчені розглядають інформацію в різних сферах життя суспільства, прагнуть створити універсальні класифікації інформації, що стосуватимуться різних галузей народного господарства, сфер діяльності або наукових досліджень. Для забезпечення економічної безпеки підприємств потрібно вдосконалювати існуючі підходи до управління інформацією. Реалізація цього процесу передбачає вивчення наявних досліджень, формування у взаємопов'язаній послідовності підходів до визначення сутності інформації, можливі способи її класифікації та відображення і використання в діяльності суб'єктів господарювання, оскільки якісний аналіз і розподіл інформаційних потоків має пропорційний вплив на економічну безпеку.

Формулювання цілей статті

Метою статті є аналіз трактування сутності інформації, існуючих підходів до її класифікації та способів відображення в господарській діяльності підприємств у контексті їх економічної безпеки.

Вклад основного матеріалу дослідження

Ринкова економіка не може існувати без розвинутої інформаційної інфраструктури та інформатизації бізнесу. На думку автора, у системі забезпечення економічної безпеки важливу роль відіграють такі фактори, як інформація та комунікації. Управлінська діяльність ґрунтується на певній інформації, її можна відобразити у вигляді цілісної системи інформаційних взаємодій персоналу фірми. Сутність економічної інформації полягає в забезпеченні інтегрованої

системи звітності, що дає кожному рівневі управління належну інформацію на кожному етапі реалізації управлінських функцій керівниками.

На сьогодні інформація розглядається як один із найважливіших ресурсів розвитку суспільства разом із матеріальними, енергетичними та людськими [2]. Інформація, як сукупність потрібних відомостей і даних для успішного здійснення аналізу, контролю, прийняття й організації виконання управлінських рішень, є невід'ємною складовою ефективного управління організацією загалом і забезпеченням економічної безпеки зокрема.

Останніми роками зростають не тільки обсяги економічної інформації, а й докорінно перетворюються самі методи її обробки. З'явилася «експериментальна математика», яка на основі використання комп'ютерної технології стала новим засобом наукового знання, вона дає змогу на екрані монітора здійснювати відкриття, по-новому подивитися на економічні процеси та явища, прогнозувати їх наслідки, а також передбачити заходи управлінського характеру. Електронна інформація стає невід'ємною частиною економічних моделей і надає широкі можливості для комп'ютерного моделювання [2, с. 69]. Особливо великою є її роль у прогнозуванні економічних показників діяльності підприємств при розрахунку прогнозних даних на тривалі проміжки часу. Від їх якості залежить правильність прийняття управлінських рішень щодо регулювання економічної безпеки.

У практиці діяльності вітчизняних підприємств у зв'язку з поширенням електронних джерел інформації розширюються можливості щодо її розповсюдження, зростає кількість контактних аудиторій та їх споживчі цінності. Зокрема, загальну інформацію про діяльність підприємства, до якої відносяться основні показники діяльності, відомості про асортимент товарів, їх ціну та якість, можна розміщувати в соціальних мережах. Користувачі соціальних мереж використовуватимуть її в умовах дослідження ринку з метою придбання товарів на найбільш вигідних умовах. Серед такої інформації може бути наступна (табл. 1).

Таблиця 1

Основні показники фінансової діяльності промислового підприємства за 2009-2011 роки, тис. грн.

Показники	2009 р.	2010 р.	2011 р.	2010 р. у % до 2009 р.	2011 р. у % до 2010 р.
1. Дохід від реалізації продукції	452272	677323	712360	149,76	105,17
2. Чистий дохід від реалізації продукції	375722	562953	594480	149,83	105,60
3. Повна собівартість реалізованої продукції	343080	507357	515361	147,88	101,58
4. Валовий прибуток від реалізації	38677	62954	99333	162,77	157,79
5. Прибуток від операційної діяльності	27920	48858	63365	174,99	129,69
6. Чистий прибуток	21902	34439	37581	157,24	109,12

Із даних табл. 1 видно, що підприємство має позитивну динаміку розвитку за останні три роки діяльності. Дохід від реалізації продукції (послуг) зріс у 2010 р. порівняно з 2009 р. на 49,76%, а у 2011 р. на 5,17 % порівняно з 2010 роком. Темпи росту чистого прибутку перевищують темпи росту доходу від реалізації на 3,95%, що є позитивною динамікою для підприємства.

Для потенційних партнерів по бізнесу, фінансово-кредитних установ і клієн-

тів, які можуть побачити цю інформацію, буде відомо, що підприємство функціонує прибутково, отже, здійснює продажі своєї продукції в достатніх кількостях, щоб покрити витрати діяльності та спрямувати частину коштів на розширене відтворення. Подібна інформація може свідчити про належний рівень економічної безпеки, а отже, довіри до товарів компанії серед постійних і наявних клієнтів, спонукати до придбання товарів. Важливою є також інформація щодо асортименту та ціни товарів, її можна також розміщувати в соціальних мережах і власному сайті компанії, який досить часто відвідують потенційні клієнти та партнери (табл. 2). У свою чергу є інформація, яку не варто розміщувати, оскільки її можуть отримати наявні та потенційні конкуренти та використати проти компанії, що може призвести до зменшення обсягу прибутків і зниження рівня економічної безпеки підприємства. Таку інформацію варто надавати лише для внутрішнього використання керівництву компанії.

Таблиця 2

Асортимент і ціни на продукцію підприємства станом на 1 серпня 2012 року

№ з/п	Вид продукції	Середня ціна одиниці, грн.
1	Твердопаливні котли	4872
2	Котел/плита	3358
3	Конвектори газові	1235
4	Навісні котли	5052
5	Універсальні котли	4096
6	Електро-газові плити	4702
7	Парапетні котли	2953
8	Напольні димохідні котли	5378

До інформації, яку не варто розміщувати на загальний огляд можна віднести дані щодо динаміки власного капіталу або місця компанії на ринку за часткою ринку. Інформацію для внутрішнього використання на підприємстві можна подати таким чином (табл. 3).

Таблиця 3

Структура власного капіталу підприємства за 2009-2011 роки, %

Власний капітал	2009 р.	2010 р.	2011 р.
Нерозподілений прибуток	70,4	78,04	83,19
Статутний капітал	5,3	3,97	3,04
Резервний капітал	10,8	8,04	6,15
Інший додатковий капітал	13,4	9,95	7,62

Із табл. 3 можна побачити, що підприємство має значну частку нерозподіленого прибутку в структурі власного капіталу, що забезпечує економічні передумови для його розвитку, а отже, зростання рівня економічної безпеки. Високі розміри капіталу можуть забезпечити високі позиції компаній на ринку. На рисунку показано позиції на ринку тих підприємств, що виробляють теплотехнічну продукцію.

Використання наведених на рисунку даних у відкритому доступі може нашкодити підприємству, оскільки конкуренти та інші об'єкти ринку можуть їх використати, що згодом призведе до скорочення частки ринку та зменшення сфери впливу на нього, тому їх варто використовувати лише в діяльності компанії.

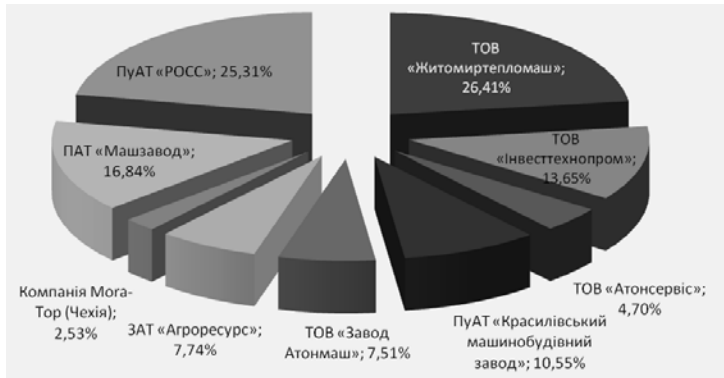

Рис. Позиції компаній на ринку теплотехнічного обладнання у 2011 році

За сучасного рівня розвитку інформаційних технологій існує безліч різноманітних технологій обробки інформації, які можна віднести до статистичних, фінансових, облікових, економіко-математичних, техніко-технологічних та інших. При цьому всі вони використовують програмне забезпечення, здатне автоматизувати процеси обробки інформації, уникнути помилок і підвищити якість отриманих результатів.

Кожна фірма може замовити у розробника програмного забезпечення програму, що дасть змогу ефективно обробляти інформацію, пов'язану саме зі сферою діяльності цієї фірми. Такий підхід є навіть бажаним, оскільки автоматизовані системи обробки базуються на визначеній базі даних, структура якої, може суттєво відрізнятись у різних підприємств, галузях. Одним із розповсюджених засобів обробки інформації є пакет Microsoft Office, оскільки він встановлений на кожному комп'ютері. Його діапазон можливостей досить широкий, проте примітивний, якщо користувач не може безпосередньо працювати у програмному середовищі, на якому розроблений офіс. Серед засобів, доступних широкому класу споживачів, є організація баз даних, відповідно до виконання запитів і пошуку інформації, фільтрування інформації, графічне представлення тощо.

На сучасних підприємствах поширеною у сфері бухгалтерського обліку є програма 1С-бухгалтерія та 1С-підприємство, що слугує для зберігання та обробки бухгалтерської інформації. Програма автоматично генерує звіти, виходячи з введених даних про паперові документи. Для обробки графічних зображень використовується Fine Reader, що є чудовим прикладом розпізнавання інформації. Для роботи зі звуковими файлами використовують аудіоредактори. Наприклад, Sound Forge. Для специфічного та глибокого аналізу статистичних даних використовується пакет SPSS, розроблений спеціально для обробки даних із застосуванням статистичних методів (перевірка гіпотез, графічне зображення тощо).

Нині внаслідок глобального поширення комп'ютерних систем у галузі автоматизації промислових процесів усе частіше застосовуються системи збору даних і оперативного диспетчерського управління (SCADA – Supervisory Control And Data Acquisition System). SCADA – це тільки один із компонентів автоматизованих систем управління, які на сучасному етапі є складним комплексом програмних і апаратних засобів [8]. Переважна більшість автоматизованих систем управління будується на базі промислових контролерів, які є первинними засобами збору, обробки інформації, регулювання технологічними параметрами, аварійної сигналізації, захисту та блокування (нижній рівень системи). Оброблена контролерами інформація передається до комп'ютеризованих систем, які є робочим місцем оператора-технолога, де відбувається подальша обробка

даних процесу та представлення операторів в інтуїтивно зрозумілому вигляді (верхній рівень АСУ ТП).

Подальший прогрес суспільного розвитку вимагає забезпечення процесів життєвого циклу знань на рівні, що відповідає базовим технологіям сучасної економіки. Знання як складова частина інтелектуальних ресурсів стає домінуючим фактором виробництва, основним джерелом цінності, засобом досягнення високих соціально-економічних результатів. Лідерами в сучасній економіці є підприємства, що можуть трансформувати знання в конкретний продукт. Традиційні фактори – земля, праця та капітал – у сучасній економіці діють тільки за умови ефективного використання інтелектуального капіталу, розвиток якого стає основним фактором заново створеної вартості [4, с. 83].

У практиці діяльності вітчизняних підприємств починають використовуватися різні надбання закордонних фірм, особливого поширення набули технології планування фінансових потоків, підходи до прогнозування економічної ефективності інвестиційних проектів, проекти розвитку підприємств із використанням системи збалансованих показників. Така інформація здебільшого є закритою, оскільки відображає специфічні сторони діяльності економічного середовища підприємства та має інтелектуальну складову, яка цінується більше за економічні технології. Серед такої інформації може бути прогнозування перспектив розвитку продуктового портфеля компанії з використанням елементів матриці BCG (табл. 4).

Таблиця 4

Структура господарського портфеля компанії з виробництва теплотехнічної продукції у 2010-2011 роки

Показники	2010 рік		2011 рік		Відхилення % (+; -)
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	
Загальний обсяг реалізованої продукції, у т.ч.	677323	100	712360	100	-
Парапетні котли, універсальні котли	239772	35,4	304890	42,8	7,4
Електро-газові плити	87375	12,9	59838	8,4	- 4,5
Навісні котли, конвектори газові	193714	28,6	156719	22	- 6,6
Твердопаливні котли, напольні димохідні котли	156462	23,1	190912	26,8	3,7

Виходячи з даних табл. 4, підприємство зменшує виробництво малорентабельних видів продукції, оскільки частка навісних котлів і конвекторів газових у загальному обсязі господарського портфеля фірми збільшилась на 6,6% у 2011 р. порівняно з 2010 роком. Це є позитивним фактором. Підприємство є прибутковим, оскільки, згідно з теорією, «дійні корови» (електро-газові плити) повинні забезпечувати достатньо коштів на виробництво та реалізацію інших товарних груп. Але їх частка є найменшою серед усіх груп товарів, тому підприємству потрібно звертати увагу на розвиток парапетних і універсальних котлів.

Однією з поширених технологій є бюджетування, яке використовується на підприємствах з метою прогнозування доходів і витрат, оцінки можливостей виконувати свої боргові зобов'язання (табл. 5).

Виходячи з наведеного руху грошових потоків, можна побачити суми надходжень коштів по місяцях у II півріччі 2012 р., які повинні становити 9141,7 тис. грн., при цьому з урахуванням усіх витрат діяльності прибуток повинен становити 1644,9 тис. гривень. Така інформація є цінною для керівництва та показує

Бюджет доходів і витрат компанії за II півріччя 2012 року, тис. грн.

Показники	Мінімальні бюджетні періоди, місяці						Півріччя, тис. грн.
	1	2	3	4	5	6	
1. Доходи:							
1.1. Чиста виручка від реалізації	1344,000	1411,200	1481,760	1555,848	1633,640	1715,322	9141,771
2. Витрати:							
2.1. Прямі витрати на матеріали	856,000	984,400	948,020	995,421	1045,192	1097,452	5926,485
2.2. Прямі витрати на оплату праці	31,510	36,236	34,897	36,642	38,474	40,398	218,156
2.3. Загальновиробничі витрати	78,774	80,174	79,704	79,864	79,814	79,824	478,154
2.4. Адміністративні витрати	114,299	114,299	114,299	114,299	114,299	114,299	685,791
2.5. Витрати на збут	29,457	30,197	30,974	31,690	32,547	33,446	188,310
3. Прибуток	233,961	165,895	273,867	297,933	323,315	349,905	1644,876

ресурс можливих коштів, які можна спрямувати на розширене відтворення, а також покриття вартості раніше залучених інвестиційних ресурсів і тим самим забезпечити надійне управління економічною безпекою.

Висновки

Опрацювання значних інформаційних потоків накладає певні зобов'язання на фізичних і юридичних осіб, які здійснюють ці процеси. Існують різні підходи до трактування сутності та класифікації інформації, з точки зору автора, під інформацією можна розуміти сукупність даних, необхідних для використання в управлінській діяльності підприємств.

Зокрема в управлінській діяльності підприємств можна використовувати планову, обліково-бухгалтерську, звітну, статистичну, виробничо-оперативну, розпорядчу, довідкову, нормативну інформацію. За способами подання та відображення ця інформація може бути символічною, графічною, табличною, мультимедійною на паперових та електронних носіях. Останнім часом набули поширення електронні засоби передачі інформації, зокрема за допомогою мережі Інтернет, які мають важливе значення для діяльності підприємства, дають змогу значно підвищити оперативність передачі та обробки даних при управлінні інструментами забезпечення економічної безпеки підприємств.

Для забезпечення економічної безпеки підприємств будь-яку інформацію потрібно ретельно обробляти, по можливості викладати для широкого доступу, з метою поширення даних про компанію. У внутрішньому користуванні інформаційні потоки підприємства потрібно спрямовувати на підвищення оперативності співпраці із зовнішнім середовищем, яке в ринкових умовах господарювання має значний вплив на рівень економічної безпеки.

Література

1. Берлач А.І. Інформаційна безпека бізнесу : навчальний посібник / А.І. Берлач. – К. : Університет «Україна», 2007. – 280 с.
2. Васильців Т.Г. Економічна безпека підприємництва України : стратегія та механізм зміцнення : монографія / Т.Г. Васильців. – Львів : Арал, 2008. – 386 с.

3. *Задорожний І.С.* Підвищення характеристик якості елементів, пристроїв і систем оптико-електронних комплексів рухомих об'єктів / [І.С. Задорожний, В.І. Задорожний]. – Черкаси : ЧДТУ, 2008. – 424 с.
4. *Зубок М.І.* Глобалізаційні виклики фінансовій безпеці // *Фінанси, облік і аудит : збірник наукових праць* / М.І. Зубок. – К. : КНЕУ, 2012. – № 19. – С. 81-91.
5. *Козаченко Г.В.* Економічна безпека підприємства : сутність та механізм забезпечення : монографія / Г.В. Козаченко, В.П.Пономарьов, О.М. Ляшенко. – К. : Лібра, – 2003. – 280 с.
6. *Осовський О.А.* Основи менеджменту : навчальний посібник / О.А.Осовський, Г.В. Осовська. – К. : Кондор. – 2006. – 664 с.
7. *Сенге П.М.* Пятая дисциплина : искусство и практика самообучающейся организации / П.М. Сенге ; пер. с англ. – М. : Олимп-Бизнес, – 2011. – 448 с.
8. *Чергенець Е.В.* Інформаційно-аналітичне забезпечення безпеки підприємництва : навчальний посібник / Е.В. Чергенець, А.В. Зайцев, Є.В. Позднишев. – К., Видавець Позднишев. – 2007. – 74 с.
9. *Шевченко І.* Особливості формування економічної безпеки підприємства / І. Шевченко // *Наука молода.* – 2010. – № 10. – С. 178-181.

Н.М. Шуляр

*асистент кафедри економіки,
Національний авіаційний університет*

Якість персоналу як фактор забезпечення авіаційної безпеки авіатранспортних підприємств

У статті проаналізовано вплив економічної безпеки авіатранспортних підприємств на рівень якості персоналу та структуру розподілу статей витрат на забезпечення авіаційної безпеки авіатранспортних підприємств (аеропортів).

В статье проанализировано влияние экономической безопасности авиатранспортных предприятий на уровень качества персонала и структуру распределения статей расходов на обеспечение авиационной безопасности авиатранспортных предприятий (аэропортов).

An influence of economic security of air transport enterprises on staff quality and the structure of distribution of cost items on ensuring the aviation security of air transport enterprises (airports) are analyzed in the article.

Ключові слова: якість персоналу, авіаційна безпека, авіатранспортні підприємства, витрати, економічна безпека, рівень.

Постановка проблеми

Стабільне функціонування, зростання економічного потенціалу будь-якого авіатранспортного підприємства в умовах ринкових відносин багато в чому залежать від наявності надійної системи економічної безпеки та її впливу на рівень якості персоналу. Авіатранспортні підприємства є найбільш вразливими перед зовнішнім середовищем. Крім того, специфіка авіаційної галузі, необхідність постійного забезпечення комфортного для споживачів процесу авіаперевезення, урахування сукупності факторів, що впливають на якісне виконання функцій, свідчать і про об'єктивну можливість виникнення внутрішніх проблем, які необхідно оперативно вирішувати або своєчасно передбачати та упереджувати їх появу (страйки персоналу) [4].

Особливо це стосується управління персоналом у зв'язку з тим, що ця діяльність пронизує всі процеси функціонування авіатранспортного підприємства,